

#1
2013

Nytt från folkbildningen

BF
ÖREBRO LÄNS
BILDNINGSFÖRBUND

Medlemmar:

ABF

ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND

Bilda

Studieförbundet Bilda
för kyrka och samhälle

Folkuniversitetet

IBN RUSHD

medborgarskolan

NBV
NYKTERHETSÖRRELSENS
BILDNINGVERKSAMHET

sensus

SISU
Idrottsutbildarna

**Studie
främjandet**

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

**Hällefors
folkhögskola**

Fellingsbro folkhögskola
ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Kävesta folkhögskola
ÖREBRO LÄNS LANDSTING

**Örebro
Folkhögskola**

**Karlskoga
Folkhögskola**

**AMATÖR-
TEATER-
SAMVERKAN ÖREBRO LÄN**

**Länsbiblioteket
Örebro Västmanland**

KRAFTSAMLING 1

Tala om social hållbarhet och jämlik hälsa

Nämnden för folkhälsa, Örebro Läns Landsting, inbjöd i början av februari, politiker, tjänstemän och andra intresserade och ansvariga i kommuner, landstinget, regionförbundet, länsbildningsförbundet och idrottsförbundet till kraftsamling "För ett socialt hållbart och jämlikt län".

Syftet med konferensen "Tala om social hållbarhet och jämlik hälsa", var att diskutera olika aktörers arbete och hur man tillsammans kan gå vidare utifrån de folkhälsoavtal landstinget har med länets kommuner, Örebro läns idrottsförbund/SISU Idrottsutbildarna samt Örebro läns bildningsförbund.

Örebro slott utgjorde samlingspunkten, med föreläsningar, utställningar och workshops med tema "Ett socialt, hållbart och jämlikt län" och samlade 250 deltagare från hela länet.

Folkhälsochefen i Västra Götaland, Johans Jonsson, var moderator för dagen och introducerade landstingsrådet Marie-Louise Forsberg-Fransson, som hälsade välkomna och lyfte från start fram länets, sedan länge, goda förmåga till samverkan.

Marmotrapporten

Vi lever allt längre i Sverige men hälsoklyftorna ökar. Sir Michael Marmot ligger bakom WHO-rapporten "Minska hälsoklyftorna under en generation", den sk "Marmotrapporten". Rapportens övergripande rekommendationer kan sammanfattas i tre punkter; *Förbättra vardagslivets villkor, Motverka den orättvisa fördelningen av makt, pengar, och resurser, Mät och förstå problemet och bedöm effekterna av olika åtgärder.*

Innan lunch visade länets folkhälsostrateger bl a en filmad intervju med sir

Michael Marmot och presenterade de arbeten som gjorts lokalt, nationellt och internationellt på temat Social hållbarhet och jämlik hälsa. Olle Lundberg, chef för CHES, Stockholms universitet pratade om "Jämlikhetsparadoxen" och Hanna Arneson, strategisk folkhälsoplanerare i Örebro kommun, pratade "Hållbarhet - en förutsättning för att klara framtida utmaningar". Ett samtal fördes under ledning av Johan Jonsson och Thomas Falk, chef för samhällsmedicin, Örebro läns landsting.

► Forts. på nästa sida

Utgivningsplan 2013:

Nr 2, juni, V 24
Materialstopp V 22

Nr 3, september, V 37
Materialstopp V 35

Nr 4, december, V 50
Materialstopp V 48

**SÄTT IGÅNG OCH
TIPSA OSS!**

Gudrun Pärnarp,
0706-999 585
gudrunparnarp@tele2.se

Mariana Flodman,
0706-289 598
mariana.flodman.lbf@
folkbildning.net

► Forts. från föregående sida

Den största utmaningen

Landstingsrådet Marie-Louise Forsberg Fransson, landshövding Rose-Marie Freban, ordförande i regionstyrelsen Irén Lejegren, folkhälsochef Margareta Johansson Örebro läns idrottsförbund och länsbildningskonsulent Jane Karlsson fick svara på frågan **”Vad ser du som den största utmaningen för att uppnå en hållbar och jämlik hälsa i Örebro län?”**

Svaren får här sammanfattas i samverkan, integration och politikeransvar.

Kroka arm

I Örebro län har sedan länge frågor kring social hållbarhet och jämlik hälsa varit prioriterade. Detta avspeglar bl a de strategier länet antagit som regional utvecklingsstrategi, välfärdsprogram och folkhälsoplan. Örebro kommun och Örebro läns landsting har tillsammans med ett 20 tal kommuner, regioner och landsting var kopplade till SKL:s samling i hälsa. En viktig utgångspunkt i arbetet har varit Marmotrapporten. Utifrån

rapporten har bl a har Malmö och Västra Götaland gjort egna satsningar med samma syfte som SKL:s samling.

Landstingsrådet Marie-Louise Forsberg-Fransson avrundar dagen med att föreslå deltagarna armkroktagning med Västra Götaland, för att få draghjälp i inrättandet av ett eget ”Marmot-arbete”. Förslaget fick ett unisont bifall!

Att göra jämlikt är att göra skillnad, blev moderator och folkhälsochef Johan Jonssons slutord.

Tegelbruket

– i folkbildningens tjänst

Örebros nya mötesplats för kultur, hälsa och mångfald.

I början av mars invigdes Örebros nya mötesplats för 16-25-åringar, på Lertagsgatan 2, i stadsdelen Markbacken. Tegelbruket är en nybildad förening vars medlemmar, studieförbundet Sensus, KFUM och Örebro kommun gått samman och förverkligat en idé från 2009 efter en ”Fryshus”-konferens i Örebro.

–Det här är en gammal idé vi och KFUM närt, som vi är glada att kunna förverkliga berättar Annelie Jansson, Sensus.

–Här kommer att rymmas en mängd aktiviteter i förebyggande och hälsofrämjande syfte. Med ett inledande ekonomiskt stöd från ÖLBF, utifrån det lokala folkhälsoavtalet, har vi gått igång med projektet ”Kreativa uttryck”, berättar Annelie. Ett projekt som skall omfatta aktiviteter i stad och på landet med bl

a konstskola, skaparverkstad, dans, hälsoskola och musikverkstad.

Allt i syfte att stärka ungdomarna på vägen mot vuxenlivet.

–Efter hand kommer vi att söka mer pengar för olika aktiviteter, bl a ett demokratiprojekt.

I första hand är målgruppen kommunens ungdomar, men alla som är intresserade av verksamheterna här är välkomna på studiebesök och här finns

en fin restaurang för alla som har välgarna förbi och vill ha en matbit, slutar Annelie.

Från Örebro läns bildningsförbund överlämnade ordförande Katarina Hansson en gåva som bestod av att 50 träd blir planterade i VI-skogen. En gåva för en hållbar värld för barn och ungdomar.

KRAFTSAMLING 2: för ett livslångt lärande

Folkhögskolan som resurs på kompetenskartan

I en färsk rapport från Örebro läns bildningsförbund, ÖLBF, sammanställd av Susanne Grundström, synliggörs den roll som länets fem folkhögskolor kan spela i arbetet med den regionala kompetensplattformen för Örebro län.

Utgångspunkt för rapporten är regeringens uppdrag till landets regioner, att etablera regionala kompetensplattformar. Sedan 2010 jobbar regionförbundet i Örebro med detta uppdrag som en del i arbetet med den Regionala utvecklingsstrategin, RUS.

Nyckelord i regeringsbeslutet är ökad kunskap och kompetens, översikt, samordning och samverkan.

Under 2012 har regionförbundet arbetat fram fyra lokala prognoser fördelat på norr, söder, öst och väst i länet. Utifrån lokala behov och efterfrågan på kompetens har de lokala prognoserna sammanfattats i fem utmaningar; *Den åldrande befolkningen, De som står utanför arbetsmarknaden, Den etniskt och könssegregerade arbetsmarknaden, Utbildning och matchning samt Pendling.*

Det tredje perspektivet

I RUSs avsnitt om "Kunskap och kompetens" beskrivs två perspektiv; *Barn och unga* samt *Arbetslivet*. ÖLBF lyfter i sin rapport, fram ett kompletterande *tredje perspektiv* för de människor som åldermässigt eller för tillfället varken befinner sig bland barn-och ungdom eller i arbetslivet.

Inom folkhögskolan finns goda exempel att utveckla när det gäller tex rehabilitering och omställning. Skolförmens metodik, arbetsformer och sociala resurser kan lätt anpassas efter individuella behov.

Utifrån beskrivningen av Folkhögskolans samhällsuppdrag, målgrupper, bedömnings-och behörighetssystem, samt lokala nischer, ger rapporten några exempel på hur folkhögskolorna i länet

kan vara delaktiga i regionens fortsatta arbete med plattformen utifrån fem utmaningar.

Den åldrande befolkningen innebär generationsväxling på många områden i samhället. Stora årskullar skall ersättas och de "avgående" efterfrågar stimulans, kunskap, utveckling och nöje men också vård och omsorg. I ett nära samarbete med kommunerna kan folkhögskolan samverka inom dessa områden.

Folkhögskolans kompensatoriska uppdrag innebär prioritering av de som befinner sig utanför arbetsmarknaden. Många goda samverkans-exempel finns med utvecklingspotential såväl innehållsmässigt som kvantitativt.

Folkhögskolorna har idag en stor grupp invandrare i sina ordinarie kurser och har god *kunskap och vana vid integrationsarbete.*

De skolor som inriktat sig på kultur, teater, musik, konst och design kan svara upp på *det växande behovet inom besöks-och turistnäringen* i länet.

Inom utmaningen *Pendling* tar rapporten upp distansutbildningen som utvecklingsbart *alternativ till det fysiska mötet.*

Information...

...kommunikation...

...och diskussion, aktiverade ett 30-tal deltagare från hela länet i seminariet "Kraftsamling för ett livslångt lärande".

► Forts. från föregående sida

Kommunerna – Af – Fk

Inom nyckelordet *samverkan* visar ÖLBF-rapporten på det lokala samarbetet i vuxenutbildningen och uppföljningsansvaret för unga upp till 20 år, som exempel på möjligheter att effektivt nyttja befintliga resurser.

AFs ansvar för nyanlända flyktingar där minst 60 tim samhällsorientering skall erbjudas och avtal med folkbildningsrådet för personer som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskola, är andra exempel på samverkansområden att utveckla.

Några folkhögskolor anordnas sedan en tid tillbaka kurser för långtidssjuka i samverkan med Af och Fk, med goda resultat. Väl värda att utvecklas och spridas.

Sist men inte minst tar rapporten upp den ideella sektorns behov av välutbildade funktionärer och verksamhetsledare samt folkhögskolan som en effektiv

och erfaren part i projekt av olika slag.

Rapporten är sammanställd av Susanne Grundström och finns att få på ÖLBFs kansli/ www.olbf.org

Länsseminarie

Den 28 februari inbjöd ÖLBF tillsammans med regionförbundet intressenter från hela länet till ett ½-dagsseminari för presentation och diskussion om rapporten.

-Syftet med denna förmiddag är att beskriva folkbildningens möjligheter och visa dess plats på kompetenskartan, menade länsbildningskonuslent Jane Karlsson när hon hälsade ett 30-tal intressenter välkomna.

-Ni på länsbildningsförbundet var snabba att knacka på, inledde Maria Svensson-Hallberg, regionförbundet, så snabba att vi inte själva hade hunnit sätta oss in i vårt uppdrag! Det uppskattar vi!

Kraftsamling ur regionförbundets perspektiv sammanfattade hon i "Utanförskap" och "Specialisering". Allt fler hamnar utanför ordinarie arbetsmarknad, en marknad som dessutom ställer allt större krav på specialisering.

-Sedan länsarbetsnämnderna försvann har det blivit regionsförbundens uppgift och utmaning att samordna och utveckla, klargjorde Maria.

Efter Susanne Grundströms rapportgenomgång, redogjorde folkhögskolorna för vad man redan gör inom olika "rapportområden" och vad man planerar för framtiden.

Nöjda representanter för regionförbundet avslutade dagen med att bjuda in folkhögskolan i det fortsatta arbetet med kompetensplattformen.

Seminarieinbjudan!

Vad gör unga på nätet?

I föreläsningen beskriver Elza Dunkels vad unga gör på nätet, resonerar kring möjliga risker och hur vi bäst hanterar dem.

Tid: torsdag 25 april **Kl:** 13.30–15.30

Plats: Kulturhuset, Järnvägsgatan 8, Örebro

Föreläsare: Elza Dunkels, lärarutbildare och forskare vid Umeå universitet

Anmälan: mariana.flodman.lbf@folkbildning.net, senast 12 april, Kostnadsfritt.

Varmt välkommen!

På gång...

...i mars:

NBV puffar för ny **Radiostudio** för sändning och inspelning, direktsänd streamad radio med telefonlinjer och inspelning av bl.a musik, utbildningar, konferenser, reklamjingle m.m.

Mer info på folkbildaren.se <<http://folkbildaren.se>> till webradio.

Amatörteatersamverkan i Örebro län:

Baby blues burlesk, Sparbanksbörsen i Fjugesta, 22,23,29,30 mars 19.00. Mer info www.lekebergsrevysällskap.se

...i april

ABF m fl puffar för **Vegofesten** den 27:e april på Kulturhuset i Örebro

"Vi fyller huset med mässhall, föreläsare, workshops, konstutställningar, livemusik, egen ekologisk/vegansk restaurang och barnunderhållning".

Allt under en vegetarisk paroll med ledorden miljö, hälsa, djurrätt och matglädje!

Mer info www.vegofesten.se

...i maj:

ABF Örebro län puffar för **Sköna maj - 9 dagar runt sjön Unden**, 4-12 maj 2013 i södra Närke-Norra Skaraborg. Mer info www.skonamaj.se